

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.

-

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää

-

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)
- Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen
- Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin
- Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään

Jatkossakin työnantajan sivukulut ja lomarahat luettaisiin palkkatuella katettaviin kustannuksiin (yleishyödylliset yhteisöt).

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista
- Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen
- Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista

Ottaen huomioon palkkatuen kohderyhmät ja palkkatuen tarkoituksen, on tukijaksojen lyhentäminen koko hallituksen esityksen tavoitteiden vastainen toimi. Vaikuttavuuden näkökulmasta oleellista on pitää tukijaksot vähintään 6 tai 12 kuukauden pituisina. Hallituksen esityksen mukaan 10 kuukauden tukijakson kesto edellyttää 12 kuukauden yhtäjaksoista työttömyyttä. Tällöin esityksen mukaisesti hakijan lyhytkin koulutus-, valmennusjakso tai muutaman päivän työssäolo voisi katkaista asiakkaan mahdollisuuden 10 kuukauden tukijaksoon. Asia tulisi korjata. Asiakkaan oma aktiivisuus hakeutua työllisyyttä edistäviin palveluihin, koulutuksiin tai töihin ei saisi vaikuttaa negatiivisesti hänen palkkatukimahdollisuuksiinsa.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista
- Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista
- Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.

Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti, jotta mahdollisimman monet yritykset ja 3.sektorin toimijat pystyisivät työllistämään myös osatyökykyiset, kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt.

Tarvitaan nykyistä selvemmat ohjeet soveltamis- ja menettelytapaohjeessa palkkatukikelpoisuuden arvioimiseen osatyökykyisyyden perusteella. Tällä hetkellä on vaikea arvioida, koska käytännössä osatyökykyisten lääkärinlausunnot ympäröivät ja ristiriitaisia. Olisi hyvä olla riittävän pätevyyden

omaava esim. terveydenhuollon henkilö tarvittaessa tukena arvioimassa. Selkeästi uusi lääkärintodistus annettava/toimitettava palkkatukijakson aikana ja, että työnantaja on toteuttanut työterveyshuollon suosittamat kohtuulliset mukautukset.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Se, että esityksen mukaisesti jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Edellä mainittu on erittäin ongelmallista sellaisten yhdistysten, säätiöiden ja rekisteröidyille uskonnollisten yhdyskuntien osalta joilla on laaja jäsenmäärä ja monen tyyppistä toimintaa. Tällaiset toimijat eivät harjoita varsinaisesti sellaista toimintaa, jolla olisi vaikutusta EU: lainsäädännön tarkoittamaan kauppaan esimerkiksi kuntouttava työtoiminta. Tuki yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnolliselle yhdyskunnille tulisi myöntää aina valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena.

On huomioitava, että yhdistykset säätiöt tai rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat on lähtökohtaisesti olemassa jäseniään varten ei varsinaista liiketoimintaa varten. Hallituksen esityksen mukainen malli ei suosi jäsenmäärältään suuria toimijoita, jotka tekevät tällä hetkellä monentyyppisiä vaikuttavia työllisyshoidon toimenpiteitä. Kolmas sektori toimii muiden työllisyshoidosta vastaavien tahojen kanssa merkittävänä välityömarkkinoiden kehittäjänä. Kaikissa tapauksissa ei ole yksityisen sektorin työnantajan etu, että pitkään työttömänä ollut työnhakija tulee suoraan avoimille työmarkkinoille. Tähän pystyvätkin välityömarkkinat, esim. edellä mainitut yhdistykset nimenomaisesti vastaamaan tukemalla pitkään työttömänä olleen työllistymispolkua.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Esitämme, että oppisopimuksessa tuki myönnettäisiin aina valtioneuvoston sääntelyn ulkopuolisena tukena, jos työllistäjänä toimii 3.sektorin työllistäjä, joka työllistää nuoria, ikääntyneitä, perusasteen koulutuksen varassa olevia, maahanmuuttajia tai vähintään kuusi kuukautta ansiotyötä vailla olleita sekä osatyökykyisiä. Tulee myös huolehtia, että työvoimapolitiittisissa hankkeissa em. ryhmiin kuuluvia henkilöitä oppisopimuskouluttavien tahojen toimintaedellytykset turvataan jatkossakin, niin ettei niihin myönnettyjä tukeja katsota de minimis- tuiksi vaan ne ovat jatkossakin valtioneuvoston sääntelyn ulkopuolisia tukeja.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

-

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

-

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Kuten 10§ kohdalla lausuiimme, on säädettävä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettavassa asetuksessa, että työvoimapolitiittisissa hankkeissa em. ryhmiin kuuluvia henkilöitä oppisopimuskouluttavien tahojen toimintaedellytykset turvataan jatkossakin, niin ettei niihin myönnettyjä tukeja katsota de minimis- tuiksi vaan ne ovat jatkossakin valtioneuvoston sääntelyn ulkopuolisia tukeja. Mikäli kuitenkin ne katsottaisiin kuuluvan De minimis-säädöksen piiriin, tulee huolehtia

siirtymäsäännöksestä niin, että käynnissä olevissa työvoimapolitiittisissa hankkeissa toteutettuihin oppisopimukseen myönnettyjä tukeja ei laskettaisi De minimis- säädökseen kuuluviksi tuiksi.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

-

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- c. Muuta kommentoitavaa**

-

Pohjola Tuija
Lintulammen asukasyhdistys ry

Vainionpää Taina
Lintulammen asukasyhdistys ry